BUURTZORG JONG

Rapportage Buurtzorg Jong Oude IJsselstreek

Eerste half jaar 2020

Voor u ligt de eerste halfjaarrapportage 2020 van Buurtzorg Jong Oude IJsselstreek. De rapportage is samen met de teamleden gemaakt. Zij zijn bij uitstek degenen die weten wat er speelt en zij hebben vanuit hun dagelijks werk achter de voordeuren en op de scholen de belangrijkste input geleverd. De rapportage is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: Preventie en normaliseren
- Hoofdstuk 2: Samenwerken en innoveren
- Hoofdstuk 3: De specialistische jeugdzorg
- Hoofdstuk 4: De cijfers
- Hoofdstuk 5: Veiligheid
- Hoofdstuk 6:Trends en ontwikkelpunten vanuit de praktijk
- Hoofdstuk 7: Werken tijdens de coronacrisis
- Hoofdstuk 8: Klachten en incidenten
- Hoofdstuk 9: Slot

1. Preventie en normaliseren

In de eerste maanden hebben we ons vooral gericht op het kennismaken met de samenwerkingspartners in het werkgebied, het overnemen van de cases van de gemeen en het oppakken van nieuwe vraagstukken. Nu de teams wat langer bezig zijn, komt er meer ruimte om ons te richten op preventieve taken, groepsaanbod en normaliseren. In dit hoofdstuk beschrijven we onze activiteiten op dit vlak. De komende periode wordt de preventie verder uitgebouwd.

1.1 Preventieve activiteiten en cursussen

Buurtzorg Jong ontwikkelt naast de individuele hulp een preventief aanbod voor gezinnen met specifieke risicofactoren. Door kennis, vaardigheden en draagkracht van deze gezinnen te vergroten, neemt de kans toe dat de gezinsleden de vragen en problemen zelf kunnen oplossen. Een voorbeeld van dit aanbod is de KIES training voor kinderen van gescheiden ouders, de weerbaarheidstraining voor basisschoolkinderen en de meidentraining voor meiden met weinig sociale contacten en een laag zelfvertrouwen. Buurtzorg Jong onderzoekt welke signalen er binnenkomen en bij welke doelgroepen een collectief aanbod helpend zou zijn. In de onderstaande tabel laten we het groepsaanbod zien dat inmiddels is gestart en het aanbod dat in voorbereiding is.

ACTIVITEIT	STATUS	BESCHRIJVING
Meidengroep	Gestart	Inloop voor pubers (14-17 jaar) om te praten over onderwerpen die bij hun ontwikkelingsfase passen
Strongkids	Gepland	Sociale weerbaarheidstraining, voor zowel jongere kinderen als pubers
KOPP training	In voorbereiding	Training voor kinderen van ouders met psychiatrische problematiek (KOPP)
KIES	Gepland	Cursus voor kinderen in een echtscheiding
Opvoedcursus	In voorbereiding	Opvoedondersteuning aan een groep ouders uit Eritrea in samenwerking met Vluchtelingenwerk

De teams in Oude IJsselstreek merkten tijdens hun dagelijks werk dat er meerdere aanmeldingen waren van jonge meiden die aangegeven hebben zich onzeker te voelen, soms sombere gedachten te hebben, moeite te hebben om fijne contacten op te bouwen en die moeite hebben te voldoen aan de vele eisen die aan jongeren gesteld worden. De teams bespraken tijdens de teamvergadering dat zij ieder individueel zouden kunnen begeleiden maar dat het veel zinvoller zou zijn om deze meiden bij elkaar te brengen en als groep vaardigheden aan te bieden. Deze meidengroep is nu in volle gang. In de praktijk blijken de meiden veel van elkaar te leren en sociale contacten op te doen. Een mooi initiatief!

1.2 Normaliseren

De vragen en onzekerheden die ouders en kinderen ervaren tijdens het opgroeien vinden we heel gewoon en echt niet persé een probleem. Ieder kind, iedere jongere en iedere ouder loopt tegen obstakels aan tijdens het opgroeien. Vaak kunnen we ouders geruststellen en uitleggen dat bepaald gedrag van een kind past bij de ontwikkelingsfase, dat het heel normaal is en vanzelf goed komt. Soms redt een gezin het echter niet en is er tijdelijk hulp nodig. Goed contact, een helpende hand, en de juiste weg wijzen kan voorkomen dat de problemen toenemen en er meer hulp ingezet moet worden. Normaliserend werken doen we ook door het aanbieden van een meidengroep, door zoveel mogelijk de ondersteuning vanuit het lokale team aan te bieden, het kritisch bekijken van het aantal uren dat een aanbieder wil inzetten in het gezin en door bijvoorbeeld het samenwerken met scholen waardoor we met elkaar beter in staat zijn om gedrag van kinderen te duiden.

2. Samenwerken en Innoveren

De gemeente en Buurtzorg Jong vinden het belangrijk dat er vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid met lokale en regionale partners naar vraagstukken van gezinnen en jongeren wordt gekeken. We willen als professionals rondom een gezin staan en zoeken naar de mogelijkheden waarbij we niet redeneren vanuit de eigen taken en verantwoordelijkheden, maar gezamenlijk doen wat nodig is voor de jeugdige. We ontwikkelen de samenwerkingsrelatie met onze samenwerkingspartners zodat we vanuit deze visie innovatieve oplossingen kunnen vinden voor gezinnen. In plaats van: 'Nee, dit valt niet onder mijn verantwoordelijkheden' willen we naar 'Hoe gaan we met elkaar doen wat nodig is voor dit kind/gezin in de knel?'. Het werken volgens deze visie ontwikkelen we met de gemeente door o.a. gezamenlijk casuïstiek goed te analyseren en afspraken te maken voor het vervolg. Hierbij betrekken we zo nodig ook samenwerkingspartners zodat we een breed draagvlak krijgen voor deze visie. In de teams wordt de visie verder uitgewerkt naar de praktijk door middel van intervisie, casuïstiekbespreking en coaching door de teamcoach.

2.1 Samenwerken met het onderwijs

Over het algemeen gaat het samenwerken met de scholen goed. Met de directeuren en de intern begeleiders van de scholen zijn samenwerkingsafspraken op maat gemaakt. Bij een aantal scholen zijn inloopspreekuren gepland. Vanuit het team zijn meerdere collega's als contactpersoon gekoppeld aan een basisschool en/of middelbare school. Deze contactpersonen hebben een korte lijn met de scholen, zijn sparringpartner voor de school en bieden informatie over Buurtzorg Jong. Daarnaast kunnen scholen anoniem een casus met ons bespreken waarin wij een adviserende rol hebben over hoe de school kan handelen richting jeugdige en/of ouders. Wanneer ouders op de hoogte zijn gebracht, kan een kind op naam worden besproken. Wij sluiten op verzoek van ouders of school ook aan bij een gesprek tussen het gezin en de school, zodat een gezin zo nodig toegeleid kan worden naar Buurtzorg Jong. We merken dat de raakvlakken tussen onderwijs en jeugdhulp

soms tot vraagstukken leiden. Dit vraagt om een goede inhoudelijke afstemming en samenwerking, waarbij we samen met het onderwijs zoeken naar hetgeen nodig is voor de jeugdige. We willen ouders niet verwijzen van Buurtzorg Jong naar school en weer terug, maar gezamenlijk in gesprek gaan over wat nodig is. Aan ieder team is een ambtenaar leerplicht verbonden die de casuïstiek oppakt uit hetzelfde werkgebied als het betreffende team. Wanneer leerplicht van mening is dat het gezin jeugdhulp kan gebruiken dan introduceert zij Buurtzorg Jong. De gedachte hierachter is dat wanneer sprake is van verzuim door een kind er vaak achterliggende problematiek in het gezin aanwezig is. De leerplichtambtenaar werkt met enige regelmaat vanuit de locaties van Buurtzorg Jong zodat er gebruik gemaakt kan worden van elkaars expertise.

> *In Varsseveld is op twee scholen een inloopspreekuur gestart. Basisschool Op Koers en De Wegwijzer werken samen met Lisa uit team Varsseveld die zich aan de school presenteerde en een uitleg gaf over wat Buurtzorg Jong kan betekenen. Leerkrachten motiveren ouders om hun vraag te stellen aan Lisa en lopen met hen binnen tijdens de inloop. Ouders kunnen meteen in gesprek en Lisa kan met de informatie van ouders en van de school kijken wat nodig is om het gezin te helpen.*

Bij twee scholen merken we dat de verwachtingen nog niet helemaal aansluiten bij hetgeen Buurtzorg Jong biedt. Dit heeft vooral te maken met het feit dat Buurtzorg Jong gezinsgericht werkt en het voormalige schoolmaatschappelijk werk meer gericht was op het individuele kind op school. We zijn in gesprek over hoe we zoveel mogelijk aan kunnen sluiten bij de behoefte van de scholen. Ook zijn er verschillende verwachtingen rondom complexe problematiek en de mate waarin Buurtzorg Jong de school kan ontzorgen. De gemeente is in gesprek met de scholen over de visie, het gewijzigde beleid en de opdracht aan Buurtzorg Jong. Naar verwachting zal dit ten goede komen aan de samenwerking.

Een aandachtspunt is het volgende; we zien nog wel eens dat scholen in gesprekken met ouders een advies geven in de richting van een specifiek specialistisch aanbod of een specifieke aanbieder voor hun kind. Hierdoor komen ouders met een vraag voor een gerichte verwijzing bij Buurtzorg Jong in plaats van met hun eigenlijke hulpvraag. Er is dan bij ouders soms weinig ruimte voor een gesprek over wat er nog meer kan of voor een onderzoek door Buurtzorg Jong naar wat er speelt. Het vraagt vanuit ons extra investeren om ouders te motiveren voor mogelijke andere ondersteuning of voorliggend aanbod.

2.2 Samenwerken met de huisartsen

Vanuit alle teams zijn er vaste contactpersonen gekoppeld aan de verschillende huisartsenpraktijken. We zien dat de samenwerking met een aantal huisartsen op gang begint te komen. Huisartsen zoeken steeds vaker de afstemming over wat er nodig is en wat Buurtzorg Jong kan bieden in een gezin. Buurtzorg Jong ziet dan ook een groei in het aantal gezinnen dat zich aanmeldt op advies van de huisarts. De samenwerking met de huisartsen verschilt van kern tot kern en van praktijk tot praktijk. We verwachten wel dat we ons bij iedere huisarts zullen moeten bewijzen om vertrouwen te krijgen. Hierin wordt structureel geïnvesteerd en per praktijk bekijken we wat het beste werkt. Buurtzorg Jong en de gemeente hebben de samenwerking met de huisartsen hoog op de agenda staan.

In Terborg zijn de huisartsen regelmatig gebeld door het team tijdens de corona crisis. Het team gaf dan aan dat zij gezinnen en jongeren die het moeilijk hebben extra kunnen ondersteunen. De jeugd- en gezinswerkers boden ook aan om mee te denken over wat er nodig is in kwetsbare gezinnen. De ervaring leert dat het contact vaak verloopt via de assistent. Er komt nog weinig respons op het aanbod. Het team zoekt naar mogelijkheden om goed aan te kunnen sluiten bij de huisartsenpraktijk. Tot op heden blijkt de POH-er de beste ingang.

2.3 Samenwerken met de gemeente

De samenwerking met de gemeente wordt als positief ervaren door de teams. We werken samen door elkaar aan te vullen en de kennis te delen. Samen met de gemeente zitten we in een proces om de nieuwe visie van de gemeente op het sociaal domein in de praktijk te brengen. Dit vraagt om voortdurende afstemming en een anders denken en doen van alle betrokkenen (ook bij ons zelf). De kwaliteitsmedewerker van de gemeente sluit regelmatig aan bij de casuïstiekbespreking om mee te denken in casussen waarin overleg nodig is met betrekking tot ingekochte zorg. De teams overleggen met de kwaliteitsmedewerker over specifieke indicaties, wanneer dat nodig is.

2.4 Samenwerken met de Jeugdgezondheidszorg van Yunio

De samenwerking met de consultatiebureaus verloopt prima. Met de jeugdverpleegkundigen van Yunio hebben we korte lijnen en afstemming vindt structureel plaats. De jeugdverpleegkundigen nemen regelmatig contact op om te overleggen over de kinderen en gezinnen die zij in zorg hebben. Een ontwikkelpunt is de samenwerking met de jeugdartsen binnen de jeugdgezondheidszorg. We willen voorkomen dat er te weinig getoetst wordt of het lokale team zelf iets kan doen voordat wordt verwezen naar specialistische jeugdhulp. We zullen nog beter duidelijk moeten maken wat Buurtzorg Jong te bieden heeft om ervoor te zorgen dat jeugdigen zo lokaal mogelijk hulp geboden wordt. Er is kennisgemaakt met medewerkers van de GGD maar er zijn nog geen specifieke samenwerkingsafspraken gemaakt.

3. Specialistische Jeugdhulp

We streven ernaar dat jeugdhulp zoveel mogelijk door de lokale teams wordt geboden. De teams van Buurtzorg Jong zijn ook de toegangspoort naar de specialistische jeugdhulp. We verwijzen alleen door naar een specialist als speciale expertise noodzakelijk is.

3.1 Verwijzen naar specialistische zorg en regie voeren

Sinds 1 januari heeft Buurtzorg Jong in de gemeente Oude IJsselstreek de rol van jeugdhulpverlener, verwijzer en casusregisseur. We vinden het vanuit onze visie en opdracht belangrijk dat de hulp zo dicht mogelijk bij het gezin georganiseerd en uitgevoerd wordt. We merken nu nog dat veel jeugdhulp bij specialistische aanbieders, vrij ruim geïndiceerd is. Gezinnen moeten eraan wennen dat indicaties herbeoordeeld worden en dat Buurtzorg Jong waar mogelijk begeleiding overneemt van de specialisten. De gemeente en Buurtzorg Jong zijn ambitieus in het verwezenlijken van deze innovatie van de zorg. We zullen echter met elkaar een periode in acht moeten nemen waarin Buurtzorg Jong dit geleidelijk en verantwoord aan kan pakken. Wij willen met elkaar deze verandering zorgvuldig en verantwoord realiseren met behoud van motivatie en vertrouwen vanuit de gezinnen.

Team Varsseveld heeft vanaf de start van Buurtzorg Jong in Oude IJsselstreek te maken met een complexe casus die ook op gemeenteniveau actueel was. Deze casus betrof een vrijwillige gesloten plaatsing. Tijdens het organiseren van de juiste hulp heeft het team te maken gehad met alle obstakels die je in de Jeugdhulp kunt bedenken; aanbieders die zich beroepen op hun specifieke aanbod en niet bereid zijn om dit kader te verruimen, aanbieders die hun verantwoordelijkheid weigeren te nemen, aanbieders die moeilijk te bereiken zijn, aanbieders die onderling niet samenwerken etc. Het team heeft vele uren besteed aan het organiseren van de juiste hulp. Dit bleek een bureaucratisch proces waaraan veel tijd op gaat. Het team heeft veel geleerd van deze casus. Het aanspreken van aanbieders is hier vaak aan de orde geweest. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol in gespeeld.

3.2 Evalueren met het gezin en de aanbieder

Het team evalueert structureel de zorg van de specialistische aanbieders. Dit doen we door in gesprek te gaan met het gezin en de de betrokken hulpverlener vanuit de aanbieder. Hierdoor hebben wij er zicht op of de zorg die wij hebben ingezet daadwerkelijk tot stand komt en kunnen we zo nodig de zorg opschalen of afschalen. We zijn op dit moment met de gemeente in overleg over hoe we ook de gezinnen die door hun huisarts worden verwezen in beeld kunnen krijgen. Een terugkoppeling naar de huisarts (met toestemming van ouders) over welke gezinnen bij ons in zorg zijn en aansluiten bij regionale huisartsen overleggen kunnen hiervoor goede mogelijkheden zijn. De rol van verwijzer/casusregisseur vervullen we vanuit de behoefte van het gezin en het perspectief van de hulpverlener. Dit is voor gezinnen en samenwerkingspartners soms even wennen. We stellen niet alleen vragen over de inzet van uren, maar zijn een positief kritische sparringpartner over de inhoud van de zorg.

3.3 Werkgroep Indiceren Specialistische Jeugdhulp

Vanuit ieder team is minimaal één professional afgevaardigd naar de werkgroep Indiceren. Dit zijn de professionals die affiniteit hebben met het indicatieproces, inkoop en casusregie. In de werkgroep nemen ook de kwaliteits- en/of beleidsmedewerker van de gemeente en de projectcoördinator van Buurtzorg Jong deel. De werkgroep ondersteunt enerzijds de overige collega's in de teams bij het proces van indiceren en casusregie en monitort anderzijds de voortgang en de kwaliteit van deze processen. Dit gaat niet alleen over hoe het in de teams gaat, maar ook over hoe de gemeente zaken organiseert. De kaders waarbinnen de medewerkers van Buurtzorg Jong hun indicaties voor specialistische jeugdhulp maken, zijn vastgelegd in een handboek. Ook de inhoud van dit handboek wordt door de werkgroep geëvalueerd en up-to-date gehouden. Zo houden we met elkaar de kwaliteit in het oog en zoeken we naar kansen om te innoveren. Buurtzorgt Jong is in dat kader betrokken bij de ontwikkelingen rondom de inkoop van de lokale jeugdhulp.

3.4 Wat goed gaat en wat beter kan in het samenwerken met de specialistische jeugdhulp

Hieronder benoemen we wat goed en wat beter kan met betrekking tot het samenwerken met de specialistische jeugdhulp. In samenwerking met de gemeente willen we het specialistisch aanbod nog beter aan laten sluiten bij de behoefte van de gezinnen in Oude IJsselstreek.

Wat goed gaat

- We hebben positieve ervaringen met instellingen voor Jeugd GGZ en instellingen voor kinderen met een verstandelijke beperking. Er is sprake van een adequate afstemming, korte lijnen en het lukt met deze partijen om van perspectief te wisselen over wat er nodig is voor het gezin. We worden niet alleen gezien als verwijzer/indicatiesteller, maar echt als sparringpartner.

- Onze samenwerking met de begeleide omgangsregeling (BOR) is positief. De lijnen zijn kort en men redeneert vanuit het perspectief van het gezin.
- We hebben een positieve ervaring met de jeugdbeschermingstafel. De samenwerking was positief en er was een gezamenlijke visie op wat er nodig is.
- Inhoudelijk zijn er goede ervaringen met aanbieders ambulante GGZ. Complexe problematiek in gezinnen wordt adequaat opgepakt. Er werd gezamenlijk geëvalueerd en we volgden met elkaar de situatie in het gezin. Dit was een mooie manier van samenwerken.

Wat beter kan

- We merken in de praktijk dat er veel partijen zijn die aan Buurtzorg Jong vragen stellen over de financiële aspecten rondom beschikkingen. We zien dit als een positieve ontwikkeling in het bewust worden van het declareren van de kosten door de aanbieders.
- Het is niet vanzelfsprekend voor een aantal aanbieders om de contactpersoon van Buurtzorg Jong te betrekken bij evaluaties. Men is soms gewend een verslag op te sturen en daarmee een verlenging te kunnen ontvangen.
- We zien regelmatig dat aanvragen voor een verlenging te laat worden gedaan. Bijvoorbeeld zorgboerderijen zijn dan niet alert op de duur van de beschikking en vragen vervolgens op de valreep een verlenging aan. De verslaglegging is vaak ook nog niet op orde, zodat het ingewikkeld is om goed zicht te krijgen op de resultaten van de hulp.
- Meer aanbod van beschermd wonen binnen de gemeente zou zeer gewenst zijn. Inwoners worden nu vrijwel altijd buiten het werkgebied geplaatst, wat niet helpend is voor de steun vanuit hun sociale netwerk.
- We merken dat generieke beschikkingen er soms voor zorgen dat we niet betrokken zijn bij keuzes die gemaakt worden over de geboden hulpverlening. We hebben begrip voor de behoefte van de aanbieder om bepaalde autonomie binnen de beschikking te hebben. Daar willen we niets aan afdoen. Anderzijds willen we graag dat er een prikkel is om ons te betrekken bij dit proces. Wij kennen het lokale aanbod en het netwerk en willen dus graag meedenken. Dit vraagt om goede samenwerkingsafspraken.

4. De cijfers

4.1 Gezinnen in zorg

Buurtzorg Jong werkt gezinsgericht en maakt een dossier per gezin.
Op 01 juli 2020 ontvingen 298 gezinnen in de gemeente ondersteuning van Buurtzorg Jong. In totaal hebben gedurende de hele periode tussen 1 januari en 1 juli, 337 gezinnen jeugdhulp gehad. Het gaat dan om zo'n 555 jeugdigen. Op het moment dat er een éénmalig contact met een inwoner is, komt iemand niet 'in zorg'. Een dossier wordt alleen gemaakt als er meerdere contacten zijn en er ondersteuning wordt geboden. In de onderstaande grafiek is het aantal gezinnen dat in zorg was per maand weergegeven, hier is te zien hoe het aantal gezinnen dat contact heeft met Buurtzorg Jong gestaag toeneemt. Dit vlakt wat af na de start van de corona crisis. We verwachten dat het aantal gezinnen nog verder zal toenemen naarmate de bekendheid van Buurtzorg Jong toeneemt en ook het groepsaanbod is gestart.

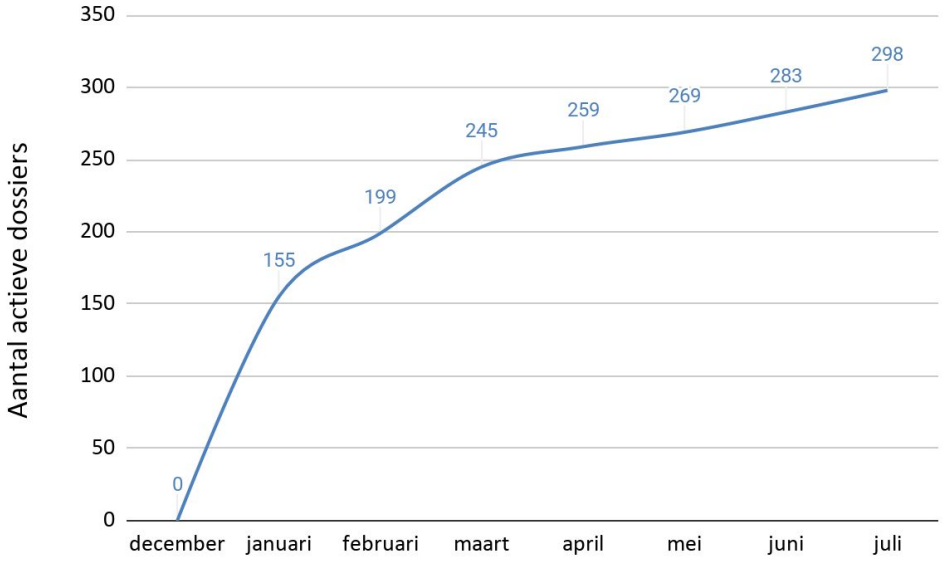

4.2 Status met betrekking tot casusregie en begeleiding

In het onderstaande diagram verdelen we de gezinnen die we ondersteunen in volgens vier categorieën:

- **Begeleiding.** Gezinnen waarbij Buurtzorg Jong alleen begeleiding biedt.
- **Casusregie.** Gezinnen waarbij Buurtzorg Jong niet zelf begeleidt, maar wel als casusregisseur aanwezig is met betrekking tot geïndiceerde jeugdhulp.
- **Begeleiding én casusregie.** Gezinnen waarbij Buurtzorg Jong zelf begeleiding biedt én casusregie voert omdat er ook geïndiceerde hulp aanwezig is
- **Casusregie in samenwerking met een gezinsvoogd.** Gezinnen waarbij een jeugdbeschermingsmaatregel is uitgesproken en waarbij Buurtzorg Jong samenwerkt met de betrokken gezinsvoogd.

We hebben bij de start vooral casuïstiek overgenomen van de gemeente, waarbij sprake is van geïndiceerde zorg. Daardoor is er relatief veel sprake van 'alleen casusregie'. We streven ernaar en verwachten ook dat het aandeel 'begeleiding door Buurtzorg Jong' zal toenemen naarmate nieuwe aanmeldingen binnenkomen en lopende beschikkingen aflopen.

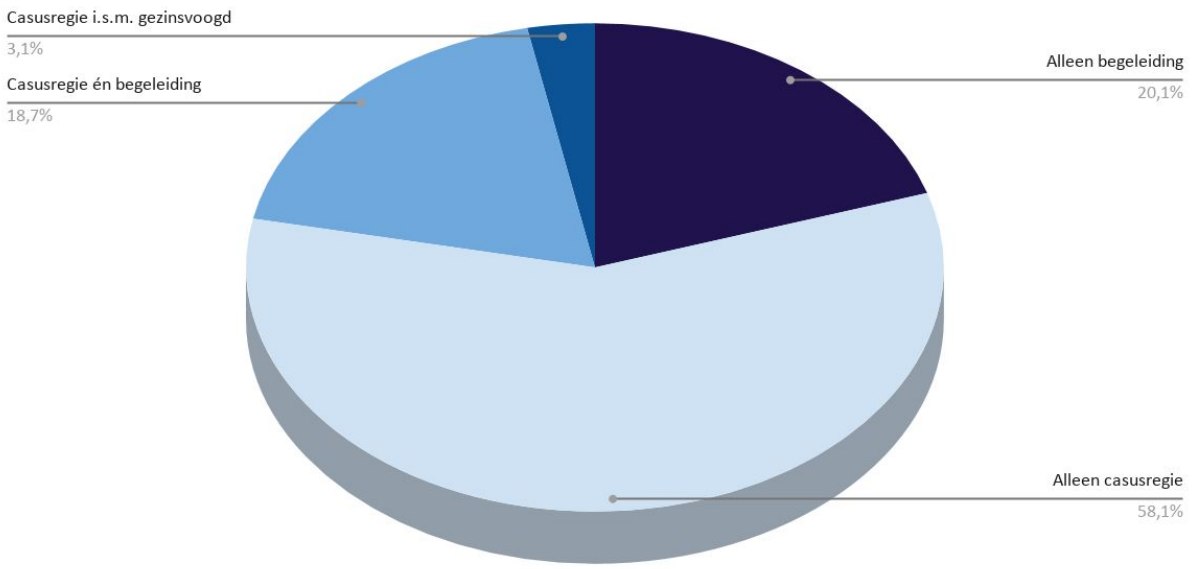

4.3 Verwijzingen naar Buurtzorg Jong

Onderstaande diagram geeft een beeld van de verwijzers naar Buurtzorg Jong. We zien wat meer rechtstreekse verwijzingen vanuit het onderwijs, jeugdgezondheidszorg en huisarts. De meeste gezinnen melden zelf aan al dan niet op advies van bijvoorbeeld een huisarts of een school. We registreren dan als verwijzer: 'Ouders zelf'. De aanmeldingen vanuit Veilig Thuis en de Jeugdbescherming betreffen vaak gezinnen waarbij de jeugdbeschermingsmaatregel (dwang) afloopt en het gezin wordt verwezen voor hulp door Buurtzorg Jong.

We zien hier dat de categorie 'Gemeente/Overig' nog relatief groot is, omdat we een groot aantal cases hebben overgenomen van de gemeente op 01-01-2020. Binnen deze gezinnen hebben we onvoldoende zicht op wie de verwijzer is geweest. In de toekomst gaan we ook het aantal aanmeldingen vanuit de kinderopvang in kaart brengen.

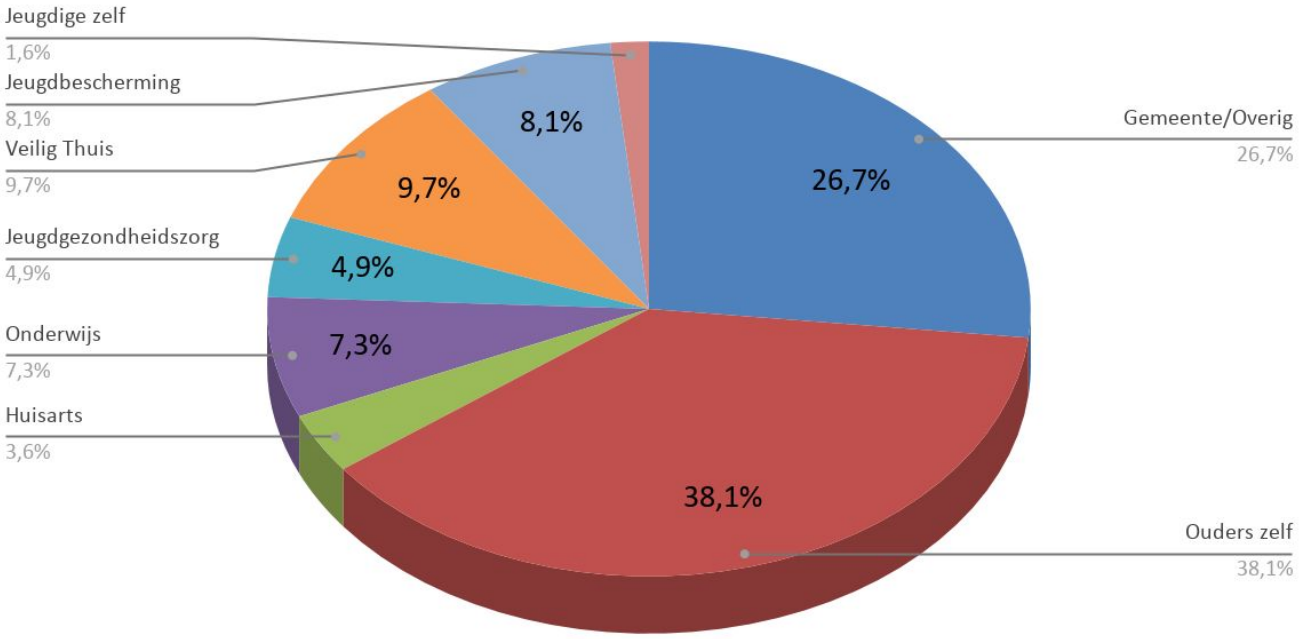

4.4 Meest voorkomende vragen

De onderstaande tabel geeft weer welke meest voorliggende vragen wij hebben geconstateerd in de gezinnen die in zorg zijn bij Buurtzorg Jong. Dit is dus geen weergave van alle vragen die we zien, maar wel van de vragen die het meest op de voorgrond staan in de gezinnen. In veel gezinnen zijn meerdere problemen geconstateerd. De teamleden konden maximaal drie probleemgebieden specificeren. Er wordt hierbij gekeken naar het huishouden als geheel. Zo zijn we gekomen tot een top 15 van de meest voorkomende vragen die Buurtzorg Jong ziet. Al deze vragen kunnen van invloed zijn op het veilig opgroeien en ontwikkelen van de kinderen in het gezin. Het getal in de derde kolom geeft het aantal gezinnen weer waarbinnen een bepaald probleem is geconstateerd. Ten slotte is in de meest rechtse kolom door middel van de pijltjes weergegeven of een bepaald aandachtsgebied ten opzichte van de vorige rapportage (april 2020) is verschoven en in welke richting.

1	Psychiatrische problematiek jeugdige (of hechting)	96	↔
2	Psychosociale problematiek jeugdige	69	↔
3	Gedragsproblemen jeugdige	48	↔
4	Ontbrekende opvoedvaardigheden	41	↑
5	Scheidingsproblematiek	43	↓
6	Psychiatrische problematiek ouder (KOPP)	32	↔
7	Ontwikkelingsachterstand jeugdige (of LVB)	25	↔
8	Ontbreken sociale vaardigheden	13	↔
9	Relatieproblemen gezinsleden en hun omgeving/buurt	11	↑
10	(Licht) Verstandelijke beperking ouder	7	↑
11	Financiën	6	↑
12	Trauma	6	↓
13	Thuiszitters (schooluitval)	4	↑
14	Ontwikkelingsvoorsprong (hoogbegaafdheid)	4	↑
15	Problematiek voortkomend uit culturele achtergrond	4	↑

We vinden het belangrijk om integraal te kijken naar gezinnen. We hebben oog voor financiële problemen, woonproblemen of conflicten binnen het netwerk van een gezin. Hierdoor kunnen we, door bijvoorbeeld nauw samen te werken met de WMO of de schuldhulpverlening, stressfactoren wegnemen. Het gezin kan kan zich dan beter richten op het opvoeden van de kinderen.

4.5 Complexiteit van de problematiek

Bij de complexiteit van de problematiek waar we mee te maken hebben in gezinnen, maken we onderscheid in drie categorieën:

- **Enkelvoudig**: Er is één specifiek probleem waarvoor het gezin hulp krijgt.
- **Meervoudig:** Er zijn meerdere problemen op verschillende levensgebieden in het gezin.
- **Meervoudig complex:** Er zijn meerdere complexe problemen op meerdere levensgebieden.

We streven ernaar om tijdig en zo kort mogelijk te interveniëren in gezinnen. Inwoners met een enkelvoudige vraag kunnen dan met een klein zetje of een normaliserend gesprek zelfstandig weer verder. Bij meervoudige complexe problematiek zijn vaak meerdere aanbieders/hulpverleners actief in het gezin. Buurtzorg Jong zorgt door middel van monitoring en regelmatige evaluaties voor afstemming onderling en is kritisch op de voortgang.

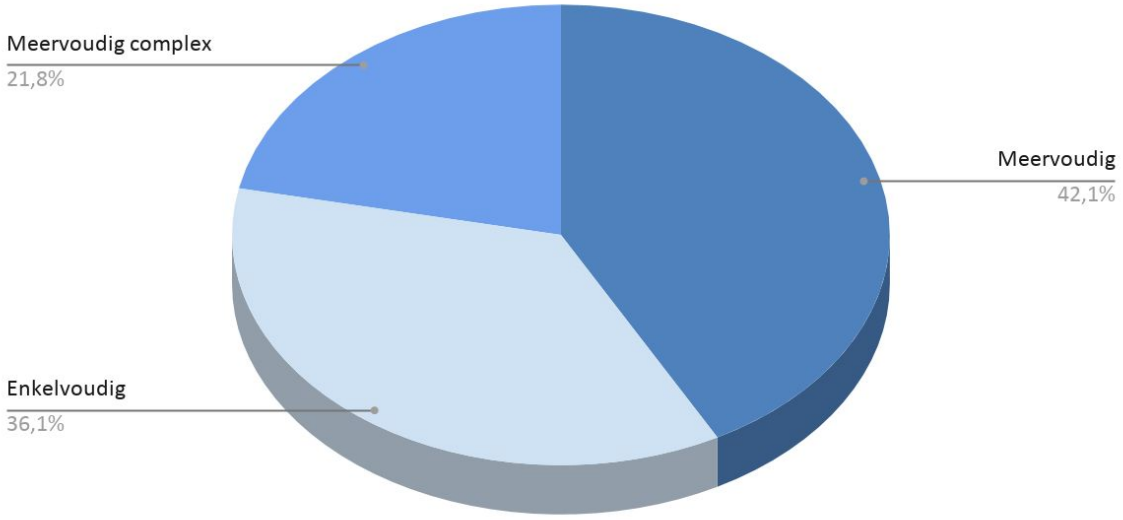

4.4 Aard van de begeleiding door Buurtzorg Jong

Wanneer we spreken over 'waakvlam' contacten, dan denken we aan kwetsbare gezinnen waar we niet langer intensieve begeleiding bieden maar waar we een oogje in het zeil houden door af en toe bij het gezin langs te gaan en/of waarvoor we nog op afroep beschikbaar blijven. We zoeken de problemen niet op, maar geven wel de ruimte om makkelijk aan te kloppen wanneer het even minder gaat. Zo kunnen we in de kwetsbare gezinnen vroegtijdig aanwezig zijn in moeilijke periodes. We spreken over overbruggingszorg wanneer een jeugdige of een gezin moet wachten tot de juiste zorg beschikbaar is. In overleg met de zorgaanbieder bieden we een overbrugging zodat in het gezin de problemen beheersbaar blijven.

In de onderstaande grafiek brengen we de aard van de begeleiding in kaart. In overleg met de gemeente hebben we de volgende categorieën gehanteerd: Overbruggingszorg, Waakvlam contacten, Kortdurende hulp en Langdurige hulp. Door deze indeling wordt de grafiek in onze ogen wat tweeledig. We doen een telling op basis van tijdsduur: kortdurend of langdurig en tegelijk zeggen we iets over de inhoud en intensiteit van de zorg: overbrugging en waakvlam. Tussen deze categorieën zit een overlap, wat maakt dat dit diagram lastig te duiden is. Bovendien zegt de tijdsduur van een traject weinig over de inhoud van de zorg en over hoeveel er in een gezin is geïnvesteerd voordat het zelfstandig verder kon. Een traject duurt al snel langer dan drie maanden, zonder dat er daadwerkelijk sprake is van erg intensieve of langdurige ondersteuning. In onze ogen zou het logischer zijn om voor de categorisering meer te kijken naar de intensiteit van de hulp in plaats van de tijdsduur. Een diagram waarin we onderscheid maken tussen intensieve begeleiding, lichte begeleiding en langdurige laagfrequente contacten (waakvlam) zou in onze ogen meer zinvolle informatie geven. Daarnaast zouden we dan bijhouden hoeveel overbruggingszorg wordt geboden in een apart diagram.

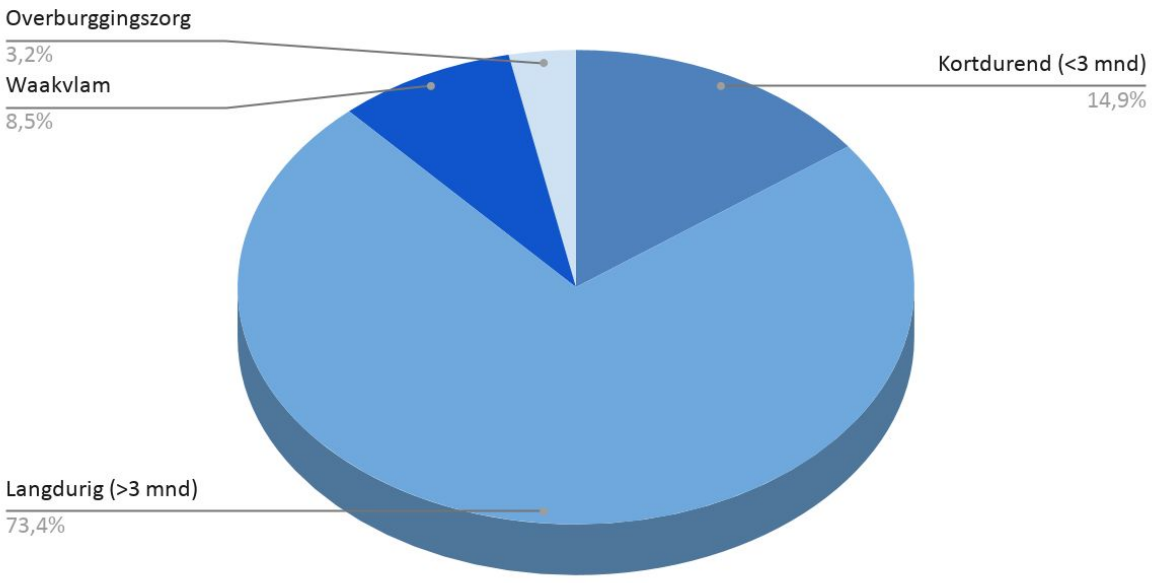

4.7 Ciënttevredenheid

Na afloop van de ondersteuning vragen wij ieder gezin of we ze mogen bellen voor een tevredenheidsonderzoek. Het gezin wordt dan gebeld door een andere collega uit het team. Deze stelt een aantal vragen over de ondersteuning en vraagt ook om verbeterpunten. Deze informatie gebruiken wij om onze hulp steeds beter uit te voeren. Er zijn nog te weinig trajecten afgesloten om een goed onderbouwd beeld te geven. In onze volgende halfjaarsrapportage verwachten we dat wel te kunnen doen.

5. Veiligheid

In 22 gezinnen hebben we het afgelopen half jaar veiligheidsafspraken gemaakt. In 7 gezinnen is de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling gehanteerd en bij één gezin is een beschermingstafel georganiseerd. Er is éénmaal gebruik gemaakt van de expertisetafel jeugd.

Als de veiligheid in een gezin in het geding is, maken we samen met ouders en kinderen en zo mogelijk leden uit het netwerk een veiligheidsplan. Hierin leggen we vast waar de risico's liggen en wat ingezet kan worden om deze te voorkomen. De afspraken worden vastgelegd, en regelmatig geëvalueerd. Wanneer blijkt dat ouders niet in staat zijn om de veiligheid van hun kinderen te waarborgen dan wordt een jeugdbeschermingstafel georganiseerd. In ieder team is een aandachtsfunctionaris Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (KMHG). Zij zien toe op het zorgvuldig toepassen van de Meldcode KMHG en geven advies wanneer er vragen zijn van teamleden over de veiligheid in de gezinnen. Buurtzorg Jong participeert vanuit de drie teams in het JIT (Jeugd Interventie team). Met de coördinator zijn wij in gesprek over hoe Buurtzorg Jong het beste gepositioneerd kan worden als er jeugdhulp nodig is.

Team Ulft begeleidt een jongen met suïcidale gedachten. Met de jongen en zijn ouders wordt een veiligheidsplan gemaakt. In het plan staan interventies die ouders en de jeugdige kunnen inzetten wanneer de negatieve gedachten er zijn. Denk aan: het zoeken van rust en ontspanning door activiteit, contact met de mentor, het bellen van de vaste jeugd- en gezinswerker, het bellen van 113. In het veiligheidsplan wordt gebruik gemaakt van het netwerk. Het netwerk wordt gevraagd wat zij kunnen doen om het gezin te ondersteunen. Dit resulteert in een beschikbaarheid van de grootouders die goed contact hebben met hun kleinzoon. De jongen is toegeleid naar een psycholoog voor behandeling. Het maken van afspraken over de veiligheid van de jongen met de jeugdige zelf, ouders en zijn omgeving heeft ertoe bijgedragen dat de behandeling goed is gestart en de situatie niet is geëscaleerd.

5.1 Samenwerken met de jeugdbeschermingsketen

De samenwerking met Veilig Thuis verloopt goed. Regelmatig vindt er samenwerking plaats tussen Veilig Thuis en Buurtzorg Jong om een veilige thuisomgeving voor kinderen/gezinnen te bewerkstelligen. Veilig Thuis is laagdrempelig te benaderen en wordt ervaren als toegankelijk. Wij zien ook ontwikkelmogelijkheden. We vinden dat er op inhoudelijk niveau soms sneller geschakeld kan worden. Ook is het, tijdens het begeleiden van een gezin in een onveilige situatie, nog zoeken wanneer de betrokkenheid van Veilig Thuis stopt en de regie wordt overgedragen aan Buurtzorg Jong. De komende tijd blijft Buurtzorg Jong door middel van overleg tussen de drie teams en Veilig Thuis werken aan het optimaliseren van de onderlinge samenwerking en afstemming.

Ook de samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming (RvK), Jeugdbescherming Gelderland (JBG) en William Schrikker Groep (WSG) is volop in ontwikkeling. Zichtbaar wordt dat het contact met de RvK en JBG minder frequent voorkomt dan met Veilig Thuis. Dit heeft grotendeels te maken met de scheiding die er is tussen het vrijwillig en gedwongen kader. Vanuit de gemeente is het verzoek neergelegd om de lokale samenwerking tussen Buurtzorg Jong en JBG en WSG te evalueren. Dit met als doel om uit te zoeken hoe wij elkaar inhoudelijk op casuïstiek niveau kunnen aanvullen en versterken. Graag zien wij in de toekomst dat we actief kunnen meedenken met gezinsvoogden in een adviserende en ondersteunende rol. Wij kunnen de gezinsvoogden voorzien van kennis over wat er lokaal is aan aanbod en steunnetwerken. Wij kunnen de gezinnen begeleiden in onderliggende problematiek of bij vragen van de overige gezinsleden. Wij willen met de gezinsvoogden een afstemming in het op- of afschalen van hun zorg zodat we samen na kunnen denken over wat er verder nog nodig is in het gezin. Het overleg hierover is gepland.

6. Trends en ontwikkelpunten

We zien verschillende trends en ontwikkelpunten tijdens ons werk. De meest opvallende zaken zijn hier opgenomen, waar mogelijk aangevuld met concrete actiepunten.

6.1 Trends in de wijk

- Het valt op dat het onderwerp echtscheiding een grote rol speelt bij kinderen die een hulpvraag hebben aan Buurtzorg Jong. Dit is landelijk ook een belangrijk thema. We merken op dat wij de structurele echtscheidingsconflicten tussen ouders niet op kunnen lossen door jeugdhulp te bieden. De jeugdhulp van Buurtzorg Jong richt zich op praktische ondersteuning en het sterker maken van de kinderen en niet op het oplossen van de (soms heftige) problematiek tussen de ouders. Uit recente wetenschappelijke inzichten blijkt ook dat jeugdhulp vrijwel nooit effectief is om de problematiek van ouders weg te nemen maar

wel om het kind sterker te maken. De komende tijd gaan we daarom de KIES training aanbieden (Kinderen in Echtscheiding Situaties). Om de samenwerking tussen ouders te verbeteren heeft Buurtzorg Jong een werkwijze ontwikkeld waarin wij kortdurend een aanbod doen aan ouders dat zich richt op de communicatie over het kind. Wanneer dit aanbod niet aansluit zullen wij ouders verwijzen naar specialistisch aanbod of mediation.

- Wij krijgen regelmatig vragen over hoogbegaafdheid en hoogsensitiviteit van ouders en van het onderwijs. Wij ondersteunen zowel het onderwijs als de ouders met het geven van informatie over de ontwikkeling van de kinderen en de inzichten die er zijn met betrekking tot deze onderwerpen. We vinden het belangrijk om ons hierbij normaliserend op te stellen. Hoogbegaafdheid en hoogsensitiviteit zijn namelijk niet per definitie een probleem. Maar wij kunnen het kind zo nodig ondersteuning bieden voor bijkomende sociale problemen.
- We constateren dat veel specialistische jeugdhulp buiten het werkgebied georganiseerd is. Het zou wenselijk zijn voor de inwoners wanneer veel voorkomende specialistische hulp vaker lokaal beschikbaar zou zijn of dat het ambulant kan worden geboden. We denken bijvoorbeeld aan verslavingszorg, begeleid en beschermd wonen, jeugd GGZ etc.
- We zien dat er meerdere jongens en meiden zijn met vraagstukken rondom puberteit, groepsdynamiek, weerbaarheid en (sociale) mediawijsheid. We voorzien dat een aanbod van jongerenwerk een grote meerwaarde kan gaan hebben voor deze jongeren. Daarnaast hebben we zelf een groep samengesteld waarin meiden met elkaar thema's kunnen uitwisselen onder begeleiding van een professional.

6.2 Ontwikkelpunten

- De komende tijd willen we de samenwerking met de huisartsen blijven versterken. We gaan op zoek naar mogelijkheden om aan te sluiten bij overkoepelend overleg tussen de huisartsen.
- We willen ons als team samen met de gemeente meer gaan ontwikkelen in het uitdragen van de visie 'doen wat nodig is'. We willen steeds meer outreachend werken en niet alleen redeneren vanuit wie welke verantwoordelijkheden draagt. Het uitgangspunt in de samenwerking moet zijn: 'hoe zorgen we er gezamenlijk voor dat we doen wat nodig is voor de jeugdige'.
- We willen als teams de relatie versterken met de contactpersonen van de jeugdbescherming door hen uit te nodigen in de teamvergadering om samen te sparren.
- De komende periode ontwikkelen we een concrete routekaart voor professionals van samenwerkingspartners waarin helder wordt met welke vragen ze bij Buurtzorg Jong kunnen aankloppen.
- De casuïstiek die overgedragen is vanuit de gemeente betreft vooral problematiek rondom opvoeding en ontwikkeling van jeugd. We kijken graag breder en hebben oog voor andere problemen die stress veroorzaken in gezinnen. Hiervoor willen we meer samenwerken met de WMO, schuldhulpverlening, woningcorporaties etc.
- We willen de komende tijd onderzoeken welk aanbod er al aanwezig is binnen de gemeente als het gaat om de inzet van vrijwilligers. Zo nodig gaan we op zoek hoe dit aanbod uitgebreid kan worden.
- In de komende periode wordt we het groepsaanbod verder opgestart. (wanneer de corona maatregelen dit toelaten).

7. Werken tijdens corona

Het werken ten tijde van corona heeft een beroep gedaan op het aanpassingsvermogen en de creativiteit van Buurtzorg Jong. Eind juni kunnen wij concluderen dat wij hierin met elkaar een mooie en geslaagde manier van werken hebben gevonden om op een passende wijze aan te kunnen sluiten bij de gezinnen. Op dit moment gaan wij weer gewoon naar de gezinnen toe. We checken wel van te voren of de gezinsleden geen klachten hebben. Indien nodig maken we gebruik van beschermingsmiddelen van Buurtzorg. Ook plannen wij multidisciplinaire overleggen en evaluaties in grotere ruimtes waarin we binnen een gecontroleerde setting en volgens de adviezen vanuit het RIVM het gesprek aan kunnen gaan.

Tijdens de 'lockdown maanden' hebben wij een terugloop in het aantal aanmeldingen ervaren. Nu de maatregelen vanuit het RIVM omtrent corona versoepeld zijn, merken wij dat de aanmeldingen ook weer binnenkomen. Gezinnen die al in zorg waren deden minder een beroep op ons en doen dat nu extra. Eind juni is er sprake van een piek in de intensiteit van de ondersteuning die gevraagd wordt.

Als team kijken we terug op een roerige tijd waarin wij door elkaar te ondersteunen op een prettige manier ons werk hebben kunnen voortzetten. Dit door creatief te zijn in het vinden van manieren om met elkaar in contact te blijven en door op de hoogte te blijven van elkaars casuïstiek. Ook hebben wij gemerkt dat over het algemeen de samenwerking met externe partners op een adequate en prettige manier verliep. Waar wij zelf actief deze samenwerking bleven opzoeken hebben wij dit grotendeels vise versa ook zo ervaren bij onze externe samenwerkingspartners. Zichtbaar werd wel dat waar de ene aanbieder zich strikt beroepen heeft op de maatregelen van het RIVM, de ander wat creatiever was in de uitvoering van het werk.

Door de coronacrisis hebben we ontdekt dat de videobellen en contacten via social media in een aantal gezinnen en bij jongeren nuttige en efficiënte alternatieven kunnen zijn voor een deel van de huisbezoeken. Dit geldt met name bij gezinnen en jongeren die we al wat beter kennen.
Kijkend naar de toekomst hopen wij op een adequate manier onze werkzaamheden te kunnen voortzetten binnen de door het RIVM gestelde kaders.

8. Klachten en incidenten

Er is in 2020 éénmaal melding gedaan bij de Incidenten Commissie van Buurtzorg Jong door een jeugd-en gezinswerker in de gemeente Oude IJsselstreek. Het betrof een incident tijdens een gesprek met ouders en betrokken hulpverleners op de kantoorlocatie van team Ulft.

Tijdens het gesprek is één van de ouders agressief geworden en heeft de andere ouder bedreigd. De jeugd- en gezinswerker heeft de politie gebeld omdat de boze ouder weigerde de ruimte te verlaten. De politie is ter plekke gekomen maar trof de ouder niet meer. Die was inmiddels vertrokken. Het incident is binnen het team en de incidentencommissie besproken en er zijn maatregelen getroffen om herhaling te voorkomen. In overleg met de gemeente kunnen we gebruik maken van beveiligde ruimtes op het gemeentehuis om deze gesprekken veilig te kunnen voeren. Hiermee verwachten we vergelijkbare situaties te voorkomen.

Er zijn zowel bij de gemeente als bij Buurtzorg Jong geen klachten ontvangen over de hulpverlening van Buurtzorg Jong tijdens het eerste half jaar van 2020.

9. Tot slot

We hopen met deze halfjaarrapportage een goed beeld te geven van onze werkzaamheden tijdens het eerste half jaar in de gemeente Oude IJsselstreek. We kunnen stellen dat het een bijzonder eerste half jaar is geweest. De start in januari, de lockdown vanaf maart met het leren werken tijdens corona en het weer gewoon mogen werken vanaf juni maar dan binnen de kaders van het RIVM. En ondertussen hebben we met veel professionals om ons heen kennis gemaakt en raken we steeds beter bekend. We werken met veel plezier en enthousiasme in de gemeente.
De jeugdhulp zoals de gemeente en Buurtzorg Jong het graag zien, krijgt vorm en ontwikkelt in rap tempo verder. Wij zijn enthousiast over de samenwerking met de gemeente. We ervaren dat we vanuit een gezamenlijke visie en verantwoordelijkheid en steeds meer vertrouwen in elkaar echt samenwerken en de goede dingen doen.

Team Buurtzorg Jong Oude IJsselstreek
Juli, 2020